

14 Ιουλίου 2018

Τρεις μέρες μοναχός στο Άγιο Όρος

[Γενικά](#) / [Άγιον Όρος](#) / [Οδοιπορικά](#) - Προσκυνήματα

Κείμενο, φωτογραφίες: Γιώργος Μυλωνάς

Η ζέστη από το σασίδι μου έλιωνε τα κόκαλα. Δεν μπορούσα να βγάλω το

μπουφάν, αφού πιθανή έκταση των χεριών, θα έβρισκε στους μοναχούς που κάθονταν δεξιά και αριστερά μου, ενώ αν σηκωνόμουν ο θόρυβος που θα προκαλούσε το τρίξιμο του ξύλου θα ήταν μεγαλύτερος από όσο μπορούσε ν' απορροφήσει η σιωπή, που διακόπτονταν μόνο από τα ένρινα 'κυρ' ελέησον' του ιερέα που ξεκινούσε τον Όρθρο στις δύο το πρωί.

Αφέθηκα στην ιδρωμένη μοίρα που μου είχε ορίσει το, εφραπτόμενο στα στασίδια, καλοριφέρ, πέρασα τους αγκώνες στις αντίστοιχες υποδοχές και έμεινα να παρατηρώ τους μοναχούς που κινούνταν επιμελώς ανεπιτήδευτα στο κυρίως μέρος του ναού.

Τη στιγμή που μία μαυροφορεμένη φιγούρα φιλούσε την εικόνα της Παναγίας, μία δεύτερη άναβε ένα καντήλι, μία τρίτη έδινε ένα βιβλίο στον ιερέα που θα συνέχιζε τη Λειτουργία. Οι κινήσεις των μοναχών, που ξεπερνούσαν σε αριθμό την ντουζίνα πιστών που βρίσκονταν στο ναό με το μέτωπο παράλληλα στο πάτωμα, χωρίς να είναι κατανοητό αν η στάση τους έδειχνε βαθιά κατάνυξη ή άνευ όρων παράδοση στη νύστα που είχε προκαλέσει το ασυνήθιστο για αυτούς πρόγραμμα της Μονής Ξενοφώντος, ήταν αδιάκοπη, δίνοντας ροή σε μια απόλυτα συμμετοχική εκκλησιαστική Λειτουργία.

Εξίμισι ώρες αργότερα, οι κινήσεις των λαϊκών, όπως ονομάζουν οι μοναχοί τους επισκέπτες στο Άγιο Όρος, θα εναρμονίζονταν πλήρως με αυτές των μοναχών στην Τράπεζα.

Πρώτο κεφάλαιο: Η οργάνωση του ταξιδιού

Σκόπευα να μείνω τρία βράδια στο Άγιο Όρος. Δεν ξέρω αν υπερίσχυσε η περιέργεια του ταξιδιώτη ή η επιθυμία να γράψω ένα τέτοιο κείμενο που με ώθησε σ' αυτό το ταξίδι. Σίγουρα, δεν ήταν η ανάγκη για προσευχή.

Στις αρχές Δεκέμβρη πήρα τηλέφωνο στο γραφείο προσκυνητών στη Θεσσαλονίκη για να βγάλω το διαμονητήριό μου για τις 28 του ίδιου μήνα, το 'πάσο' του προσκυνητή που θα μου επέτρεπε να μπω στο Όρος και να κάνω μέχρι τέσσερις διανυκτερεύσεις, έναντι 25 ευρώ. Στη συνέχεια επικοινωνήσα με τις Μονές. Αφού έμαθα πως η Δάφνη είναι το κεντρικό λιμάνι του Όρους και βρίσκεται στην δυτική πλευρά της Χερσονήσου, ξεκίνησα τις επαφές μου με τις Μονές που βρίσκονται κοντά της.

Στο πρώτο τηλεφώνημα έγινα ακροατής ενός τηλεφωνητή που μου έδινε τη δυνατότητα επιλογής σ' ελληνικά και αγγλικά και με παρέπεμπε σ' ένα μείλ για θέματα φιλοξενίας. Μετά από δύο προκάτ αρνητικές απαντήσεις από διαφορετικές Μονές σ' αντίστοιχα αιτήματά μου για φιλοξενία, έλαβα μία θετική απάντηση από την Μονή Ξενοφώντος.

Το μείλ ξεκινούσε με την προσφώνηση 'αξιότιμε κύριε Μυλωνά', ήταν γραμμένο σε πολυτονικό σύστημα, είχε με bold τις φράσεις 'μπορούμε να σας φιλοξενήσουμε', '28/12', 'ΜΟΝΟΝ για μια ημέρα', 'να έχετε μαζί σας το παρόν απαντητικό δελτίο' και το υπέγραφε 'μετά τιμής' ο αρχοντάρης της Μονής. Ήταν προφανές πως εκτός από το 'Μυλωνά' και το '28/12' το υπόλοιπο μείλ είχε, κατά περιόδους, σταλεί πανομοιότυπο, σε χιλιάδες άλλους προσκυνητές.

Μ' εξασφαλισμένη τη διαμονή της πρώτης ημέρας, πήρα τηλέφωνο στη Μονή Βατοπεδίου, η οποία βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της Χερσονήσου και ζήτησα να διανυκτερεύσω εκεί στις 29 Δεκεμβρίου, δηλαδή στις 16 Δεκεμβρίου για τους κατοίκους του Αγίου Όρους, οι οποίοι χρησιμοποιούν το Ιουλιανό

ημερολόγιο, το οποίο υπολείπεται δεκατριών ημερών του Γρηγοριανού που χρησιμοποιούμε στον εκτός Όρους κόσμο.

Ο μοναχός που σήκωσε το τηλέφωνο δέχτηκε να με φιλοξενήσουν στις 29 Δεκέμβρη και χωρίς να του ζητήσω να μείνω εκεί κι άλλη μέρα συνέχισε λέγοντας: “Την επομένη γιορτάζουμε τους κτήτορες της Μονής και έχουμε αγρυπνία. Λογικά μπορείς να μείνεις εδώ και στις 30, αρκεί να σου δώσει την ευχή του ο αρχοντάρης”.

Η πρόσβαση στο Άγιο Όρος γίνεται μόνο μέσω θάλασσας. Κάθε πρωί ξεκινούν δρομολόγια πλοίων και ταχύπλων από την Ουρανούπολη προς την Δάφνη, ενώ υπάρχουν και θαλάσσια ταξί για τους πιο απαιτητικούς. Τα πλοία κάνουν στάσεις στις Μονές της δυτικής πλευράς της Χερσονήσου, ενώ από τη Δάφνη φεύγουν λεωφορεία προς τις Καρυές, την πρωτεύουσα του Όρους. Από τις Καρυές οι πιστοί μπορούν να επιβιβαστούν σε λεωφορεία, miní van και ταξί με αντίτιμο που υπόκειται σε παζάρεμα, για να πάνε σε κάποιες από τις κεντρικές Μονές.

Η ικανοποίηση για την τακτοποίηση της διαμονής μου για τα δύο πρώτα βράδια, ξεπέρασε την άγνοιά μου για το ποιοι ήταν οι κτήτορες και το ποιος ο ρόλος ενός αρχοντάρη και έστειλα μείλ στην Μονή Εσφιγμένου για να ζητήσω να με φιλοξενήσουν την τελευταία μέρα του ταξιδιού μου. Η απάντηση που έλαβα ήταν η μοναδική που δεν είχε σχέση με κάποιο από τα έτοιμα μείλ που είχα λάβει μέχρι τότε.

Ξεκινούσε αποκαλώντας με ‘αδελφέ μου’, ακολουθούσαν κάποιες χρηστικές πληροφορίες και στο τέλος ανέφερε το τηλέφωνο του πατέρα δείνα με τον οποίο θα έπρεπε να επικοινωνήσω για να κανονίσω τα της διαμονής.

Στον μοναχό που με παρέπεμπε το παραπάνω μείλ δεν χρειάστηκε να αναφέρω ποια ημερομηνία ήθελα να μείνω στη Μονή. Μόλις του είπα ότι έχω εκδώσει το διαμονητήριό μου, με έκανε δεκτό. Όταν απόρησα για το πώς με δέχτηκε χωρίς καν να του πω την ημερομηνία άφιξής μου μού απάντησε: “εδώ δεν έχουμε λίστες αδερφέ μου”.

Έκλεισα αεροπορικά εισιτήρια για τα μεσάνυχτα της 27ης Δεκεμβρίου από Αθήνα για Θεσσαλονίκη, από όπου μέσω του ΚΤΕΛ Χαλκιδικής θα πήγαινα στην Ουρανούπολη. Στο λιμάνι του τρίτου ποδιού της Χαλκιδικής έφτασα στις 08:00 της 28ης Δεκεμβρίου.

Δεύτερο κεφάλαιο: Στην Ουρανούπολη

Η φλόγα της γκαζόσομπας είχε αρχίσει να τρεμοσβήνει. Οι θαμώνες της

καφετέριας που κάθονταν σε πέντε τραπέζια περιμετρικά της, είχαν τα μάτια τους καρφωμένα πάνω της περιμένοντας το κύκνειο λίκνισμα, αλλά όταν εκείνη έσβησε εντελώς δεν αντέδρασαν. Η αδράνειά τους οφειλόταν σ' ένα κράμα ψύχους και απογοήτευσης για το απαγορευτικό που είχε βγάλει λίγα λεπτά νωρίτερα το λιμενικό. Η ιδιοκτήτρια του μοναδικού ανοιχτού μαγαζιού στο λιμάνι της Ουρανούπολης, στις 08:30 άφησε στο τραπέζι μου μία κούπα με αχνιστό τσάι και με' ενημέρωσε πως απαγορευτικό βγαίνει δύο-τρεις φορές το χρόνο, αλλά από τη στιγμή που θα ανακοινωθεί, δύσκολα αλλάζει μες στην ημέρα.

Κοίταξα αριστερά μου, ανάμεσα από τους δύο άντρες γύρω στα σαράντα που φορούσαν σκούφους και κασκόλ και έπιναν ελληνικό καφέ, αφού το νάυλον που περιέβαλε τον χώρο που βρίσκονταν τα τραπέζια της καφετέριας αύξανε τη θερμοκρασία των σωμάτων μας, λιγότερο από την ήδη σβηστή φλόγα της σόμπας και είδα πως η θάλασσα ήταν λάδι. "Μάλλον στα ανοιχτά φυσάει", ήταν η απόκριση της ιδιοκτήτριας του μαγαζιού στο όλο απορία βλέμμα μου, όταν την αντίκρισα ξανά.

Μπροστά μου και πίσω από την σόμπα καθόταν μια παρέα πέντε Ρώσων οι οποίοι μάλωναν σε σπαστά αγγλικά με το σερβιτόρο της καφετέριας, γιατί ο δίσκος που είχε γεμίσει από το τραπέζι τους με σκοπό να επιστρέψει στην κουζίνα, είχε πέντε

ποτήρια σκέτη Absolut, ενώ εκείνοι είχαν παραγγείλει Stolichnaya.

Διαγώνια δεξιά μου, με πλάτη προς εμένα και το αριστερό του χέρι που κρατούσε το τάμπλετ ακουμπισμένο στον βραχίονα της καρέκλας, επιτρέποντας μου να έχω πλήρη θέα της οθόνης του, καθόταν ένας ιερέας, ο οποίος εκείνη τη στιγμή είχε δεκατέσσερις ειδοποιήσεις στο facebook και πέντε αδιάβαστα μηνύματα, παρέα μ' έναν νεαρό στα δεκαοχτώ με κόκκινα all-star, σκισμένο τζιν και κόκκινο φούτερ με κουκούλα την οποία φορούσε. Θα ορκιζόμουν πως η μοναδική σχέση που μπορεί να είχαν οι δύο άντρες, ήταν εκείνη μεταξύ εξομολογητή και εξομολογούμενου, αλλά ο διάλογος που ακολούθησε μεταξύ τους και δεν έδειχνε με βάση τα ντεσιμπέλ του πως ήθελαν να παραμείνει ιδιωτικός, φανέρωνε τη μεταξύ τους οικειότητα.

Ο ιερέας έλεγε στον νεαρό πως είχε λίγο περισσότερους από 4.500 φίλους στο facebook και διάβαζε μερικά από τα ονόματα των ανθρώπων που του είχαν κάνει πρόσφατα αιτήματα φιλίας, ρωτώντας τον αν γνώριζε κάποιον από αυτούς. Ο νεαρός του ανέφερε πως μερικοί ήταν και δικοί του φίλοι που τους γνώριζε από τα Γρεβενά στα οποία έμενε και έκλεισε το συγκεκριμένο θέμα συζήτησης λέγοντας στον ιερέα: “Πατερούλη, πόσταρε μια ευχή στον τοίχο μου, να πάνε τα likes στο Θεό”.

Άνοιξα ένα σακουλάκι με αμύγδαλα που είχα στην τσάντα της πλάτης, τη μοναδική αποσκευή που είχα πάρει μαζί μου, ελέω της αεροπορικής εταιρείας με την οποία είχα ταξιδέψει από Αθήνα για Θεσσαλονίκη και της γνώσης πως τις τρεις μέρες του ταξιδιού θα περπατούσα δεκάδες χιλιόμετρα, και πρόσφερα στους δύο σαραντάρηδες στ' αριστερά μου. Μετά από ένα σύντομο, αμήχανο και σχεδόν αναγκαστικό διάλογο, όπως συνηθίζεται μεταξύ ατόμων που κάθονται τόσο κοντά όχι από επιλογή, αλλά λόγω κάποιου εξωτερικού παράγοντα (βλ. σόμπα), συμφωνήσαμε να ψάξουμε μαζί για ένα τρίκλινο δωμάτιο, αφού αυτός ήταν ο μόνος τρόπος να διανυκτερεύσουμε οικονομικά εκείνο το βράδυ στην Ουρανούπολη, με την ελπίδα πως το επόμενο πρωί θα έπαυε το απαγορευτικό. Ένα δωμάτιο, το οποίο βρήκαμε έναντι τριάντα ευρώ, αλλά δεν χρειάστηκε να χρησιμοποιήσουμε, αφού προς έκπληξη όλων ένα ταχύπλοο απέπλευσε προς τη Δάφνη στις 12:00.

Στο πέμπτο κατειλημμένο τραπέζι του καταστήματος, το οποίο βρισκόταν δεξιά μου και η νοητή ακτίνα που σχηματιζόταν με μία άκρη το κέντρο του κι άλλη άκρη τη σόμπα ήταν μεγαλύτερη από οποιοδήποτε αντίστοιχη άλλου από τα πέντε τραπέζια, καθόταν ένας ιερέας και ένας μοναχός, οι οποίοι συζητούσαν μ' έναν εικοσιπεντάρη, με αλογοουρά και γυαλιά που στεκόταν όρθιος από πάνω τους και τους πρόσφερε μια κούτα με γλυκά.

Όταν έμειναν οι δυο τους, ο ιερέας ανέφερε στον μοναχό: “Έρχεται και μας ζητάει δουλειά επειδή δεν έχει λεφτά. Τότε τα γλυκά πώς τ’ αγόρασε”; “Άσε που οι γονείς του έχουν δικό τους φαρμακείο”, αποκρίθηκε ο μοναχός, τον οποίο θα συναντούσα άλλες τρεις φορές κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Τρίτο κεφάλαιο: Προς την Μονή Ξενοφώντος

Το ταχύπλοο χωρούσε πενήντα άτομα, από τα οποία σημαντικό ποσοστό, όπως και γενικότερα των επισκεπτών του Όρους, αποτελούσαν στρατιωτικοί και αστυνομικοί, αν κρίνω από μερικές ταυτότητες που είδα κατά τη διάρκεια της επιβίβασης -δείξαμε ταυτότητες και διαμονητήρια για να επιβιβαστούμε στο πλοίο- και από τις στολές των ατόμων που κάθονταν στις πρώτες θέσεις του ναού στον οποίο έγιναν οι Λειτουργίες της Μονής Βατοπεδίου δύο μέρες αργότερα.

Παρά το απαγορευτικό και την πεποίθηση της ιδιοκτήτριας της καφετέριας στην Ουρανούπολη πως στα ανοιχτά θα είχε μποφόρ, η θάλασσα ήταν λάδι και σαρανταπέντε λεπτά μετά την επιβίβαση, είχαμε φτάσει στην προβλήτα της Μονής Ξενοφώντος. Μαζί μου κατέβηκαν ένας Κύπριος στρατιωτικός με τους δύο ανήλικους γιους του, δύο Ρώσοι και ένας Καστοριανός μαρμαράς γύρω στα τριάντα, τον οποίο είχαν καλέσει οι μοναχοί προκειμένου να βοηθήσει στην συντήρηση της Μονής.

Ένας ιερέας μας υποδέχτηκε και μας οδήγησε μέσα από μια πελώρια ξύλινη πόρτα σ’ ένα χώρο της Μονής που διέθετε τζάκι, τραπεζαρία και ξύλινα εντοιχισμένα καθίσματα, μας έβαλε να συμπληρώσουμε σ’ ένα τεράστιο βιβλίο τα στοιχεία μας και μας χώρισε σε δωμάτια. Μαζί με τον Καστοριανό μας έστειλε σ’ ένα τετράκλινο δωμάτιο που δεν ξεπερνούσε τα δεκαπέντε τετραγωνικά, στο οποίο έμεναν από την προηγούμενη μέρα δύο ακόμα Βορειοελλαδίτες άνω των πενήντα.

Κάθε κρεβάτι ήταν στρωμένο και διέθετε μία διπλωμένη μάλλινη κουβέρτα, γεγονός που με οδήγησε, λίγη ώρα αργότερα, να χτυπάω τις πόρτες των γύρω δωματίων προκειμένου να βρω δεύτερη, αφού το καλοριφέρ άναβε δύο φορές το εικοσιτετράωρο από δύο ώρες, ενώ από κάτω του είχε ένα ζευγάρι παντόφλες.

Μετά από τις τυπικές συστάσεις με τους προσωρινούς συγκάτοικούς μου, βγήκα στο μπαλκόνι της Μονής για να απολαύσω τη θέα. Μπροστά μας ήταν η θάλασσα και στα αριστερά ο Άθως, η σκιά του οποίου φημολογείται ότι φτάνει μέχρι τη Σκιάθο, εξού και το όνομά της. Πριν προλάβω να πάρω μερικές βαθιές, χαλαρωτικές ανάσες μιας και βρισκόμουν στο δρόμο τις τελευταίες δεκαέξι ώρες, αναγκάστηκα να επιστρέψω στο δωμάτιο αφού τρεις πιστοί στην άλλη άκρη του μπαλκονιού είχαν αρχίσει μια συζήτηση από την οποία ξεχώριζαν οι φράσεις: “Χάσαμε την ευκαιρία μας στο Πολυτεχνείο”, “η πολλή δημοκρατία μας έφαγε σ’ αυτή τη χώρα” και “οι Έλληνες πρέπει να μείνουμε ενωμένοι, όσο κι αν προσπαθούν να μας χωρίσουν”.

Το ροχαλητό του Καστοριανού συγκάτοικού μου ακουγόταν από τον διάδρομο. Ξάπλωσα και πριν προλάβω να αναρωτηθώ πώς με τέτοιο θόρυβο θα κατάφερνα να ξεκουραστώ, κοιμήθηκα τόσο βαθιά που έχασα τον Εσπερινό και το δείπνο. Σηκώθηκα χορτασμένος από ύπνο λίγο πριν τα μεσάνυχτα, χωρίς προηγουμένως να έχω δει πως σύμφωνα με το πρόγραμμα ο Όρθρος ξεκινούσε στις 02:00. Μόλις άκουσα τα σήμαντρα κατευθύνθηκα στο ναό και παρακολούθησα τη Λειτουργία όσο κι αν η θερμότητα που εξέπεμπαν τα στασίδια με δελέαζε για το αντίθετο.

Τέταρτο κεφάλαιο: Στην Τράπεζα

Ήταν η πρώτη φορά στη ζωή μου που έτρωγα φασολάδα στις 08:30. Με την ολοκλήρωση του Όρθρου και της Θείας Λειτουργίας στις 06:00 γύρισα στο δωμάτιο για να βρεθώ ξανά στον ναό στις 08:00 για την Παράκληση. Με το πέρας της, οι μοναχοί μας οδήγησαν στην Τράπεζα, όπως αποκαλούν στο Όρος την τραπεζαρία κάθε Μονής.

Σε κάθε Μονή υπάρχουν δύο γεύματα την ημέρα. Το 'μεσημεριανό' μετά την Θεία Λειτουργία, περίπου στις 08:30 και το 'δειπνό' μετά τον Εσπερινό, περίπου στις 16:00. Οι ποσότητες του φαγητού είναι τέτοιες που δεν δημιουργείται ανάγκη για τρίτο γεύμα, ενώ κάθε ένα από αυτά είναι πλήρες, αφού περιλαμβάνει κυρίως πιάτο, ορεκτικά, σαλάτα, γλυκό, φρούτο, νερό και κρασί.

Πάνω στο πετρόκτιστο τραπέζι πέρα από τη φασολάδα, υπήρχαν μια μερίδα σπανακόρυζο για κάθε λαϊκό, πράσινες πιπεριές τουρσί, ελιές, μαύρο ψωμί, μήλα, ακτινίδια, κανάτες με νερό και κρασί -που μαζί με το τσίπουρο στο Όρος ήταν τα πιο νόστιμα αλκοολούχα ποτά που έχω πει στη ζωή μου-. Ένας μοναχός μας είπε να κάνουμε το σταυρό μας και να ξεκινήσουμε. Ο ήχος από τα δεκάδες μαχαιροπίρουνα που έβρισκαν στα σιδερένια πιάτα για να μαζέψουν την τροφή ανακατευόταν με τις φράσεις από το ευαγγέλιο που διάβαζε ένας μοναχός από ένα αναλόγιο στη μέση της αίθουσας.

Ξεκίνησα να τρώω με αργές κινήσεις επηρεασμένος από τον νωχελικότητα που διέκρινε τις κινήσεις των πιστών σε οποιοδήποτε χώρο της Μονής, αλλά μέσα σε δευτερόλεπτα ο ρυθμός που έβαζα στο στόμα μου το φαγητό είχε εξομοιωθεί με αυτό των υπόλοιπων πιστών που με τη σειρά του είχε γίνει ένα με αυτό των μοναχών, οι οποίοι έτρωγαν τόσο γρήγορα που το μάσημα του φαγητού αποκλείεται να αποτελούσε τμήμα του τρόπου που γευμάτιζαν.

Πέντε λεπτά αφότου καθίσαμε στα τραπέζια, ακούστηκε ένα καμπανάκι το οποίο έβαλε τέλος στον μεταλλικό ήχο που κυριαρχούσε στην αίθουσα. Οι μοναχοί σηκώθηκαν από τις θέσεις τους, πήγαν στην πόρτα της Τράπεζας και δημιούργησαν δύο παράλληλες γραμμές μέσα από τις οποίες περάσαμε για να οδηγηθούμε στην έξοδο, ενώ εκείνοι σ' ένδειξη σεβασμού είχαν τα κεφάλια τους στραμμένα στο πάτωμα. Πριν εγκαταλείψω το τραπέζι, έβαλα από ένα μήλο σε κάθε τσέπη του μπουφάν, αφού ήμουν σίγουρος πως θα χρειαζόμουν προμήθειες κατά τη διάρκεια των τεσσάρων περίπου ωρών που θα έκανα να περπατήσω τα δεκαεπτά χιλιόμετρα που χωρίζουν τη Μονή Ξενοφώντος από τη Μονή Βατοπεδίου.

Πέμπτο κεφάλαιο: Περπατώντας στο Άγιο Όρος

Δεν ξέρω αν η ομορφιά της φύσης στη Χερσόνησο του Άθω οφείλεται στο χέρι του

Θεού ή στην περιορισμένη επέμβαση του χεριού του ανθρώπου. Ανεξαρτήτως θρησκευτικών πεποιθήσεων, είναι ιερή. Από τη Μονή Ξενοφώντος ξεκινά ένα δρόμος που οδηγεί στις Καρυές, την πρωτεύουσα του Όρους, στην οποία όπως θα διαπίστωνα σχεδόν τριάντα χιλιόμετρα πεζοπορίας αργότερα, οδηγεί κάθε δρόμος του τρίτου ποδιού της Χαλκιδικής.

Η πρώτη παρέκκλιση από τον κεντρικό δρόμο οδηγεί στην Μονή Παντελεήμονος, το ρώσικο μοναστήρι, χωρίς αυτό να σημαίνει πως Ρώσοι μοναχοί και επισκέπτες υπάρχουν μόνο εκεί, αφού κατά τη διάρκεια της 72ωρης παραμονής μου στο Όρος η αναλογία Ελλήνων και Ρώσων που συνάντησα ήταν τέσσερα προς ένα. Ύστερα από περίπου τρία χιλιόμετρα ανηφόρας, το παραθαλάσσιο, σχεδόν καλοκαιρινό τοπίο της Μονής Ξενοφώντος έδωσε τη θέση του σ' ένα ορεινό, χιονισμένο τοπίο.

Την περίοδο που οργάνωνα το ταξίδι, σκεφτόμουν πως οι δρόμοι στο Περιβόλι της Παναγιάς, μία από τις πολλές ονομασίες του Όρους, θα ήταν γεμάτοι από πεζούς προσκυνητές που θα ήθελαν να έρθουν σ' επαφή με τη φύση. Αντ' αυτού, τα μόνα ίχνη που είδα πάνω στο χιόνι έμοιαζαν να ανήκουν σε ελάφια, ενώ ο πρώτος άνθρωπος που συνάντησα ήταν μετά από περίπου οχτώ χιλιόμετρα πεζοπορίας, στην είσοδο ενός ξύλινου σπιτιού που βρισκόταν πίσω από μία μπάρα, η οποία έκλεινε το δρόμο που είχα πάρει και δεν οδηγούσε πλέον στις Καρυές, αλλά στην

Μονή Βατοπεδίου.

Η έκπληξη του που περπατούσα μες στο χιόνι με τη θερμοκρασία να φλερτάρει με το μηδέν, ήταν μεγαλύτερη από τη δική μου όταν μου είπε πως η μπάρα που είχα μόλις περάσει αποτελούσε σύνορο της έκτασης της Μονής Βατοπεδίου με τις άλλες Μονές. Δεν μπορούσα να καταλάβω αν ήταν μοναχός, αφού φορούσε μαύρο παντελόνι, μπουφάν με το σήμα του Βυζαντίου, σκούφο και γάντια. Μόλις του είπα το επίθετό μου, τσέκαρε ένα χαρτί με ονόματα βάζοντας ένα τικ πλάι στο δικό μου -όπως θα έβλεπα στην επιστροφή από τη Μονή όση ώρα έκανε να μου βάλει ένα ποτήρι νερό, αφήνοντας δίπλα μου τα κιτάπια του- και μου ευχήθηκε καλό δρόμο, λέγοντας πως η συνέχεια θα ήταν ευκολότερη λόγω κατηφόρας.

Πέντε χιλιόμετρα πριν φτάσω στη Μονή Βατοπεδίου και ενώ είχα αρχίσει να βλέπω τη θάλασσα από την ανατολική πλευρά της Χερσονήσου, ένα μαύρο τζιπ - τετρακίνητα ήταν σχεδόν όλα τα οχήματα που συνάντησα στο Όρος- σταμάτησε πλάι μου. Ο μοναχός κατέβασε το φιμέ τζάμι του συνοδηγού, επιτρέποντάς μου να δω πως το αυτοκίνητο οδηγούσε ένας ιερέας, με ρώτησε τον προορισμό μου, ο οποίος συνέπιπτε με τον δικό τους και προσφέρθηκε να με οδηγήσει εκεί.

Η συζήτησή μας, στη μέση της οποίας συνειδητοποίησα πως επρόκειτο για τους ανθρώπους από τους οποίους είχε ζητήσει δουλειά ο εικοσιπεντάρης με την αλογοουρά στην καφετέρια της Ουρανούπολης, ξεκίνησε από τυπικές ερωτήσεις που είχαν να κάνουν με την καταγωγή μου, το αν είχα πάει μόνος στο Όρος κι αν ήταν η πρώτη φορά που το επισκεπτόμουν και κατέληξε στα αθλητικά μέσα που δούλευα στο παρελθόν με τον μοναχό να με ρωτάει αν έχω εργαστεί στον Libero FM και να μου διηγείται ιστορίες από τα εκτός έδρας ταξίδια που έκανε κάποτε για χάρη ομάδας της Θεσσαλονίκης της οποίας ήταν μέλος συνδέσμου και συνεχίζει να παρακολουθεί παιχνίδια της όποτε βγαίνει από το Όρος. Μία συζήτηση που θα συνεχιζόταν το ίδιο βράδυ σ' ένα ασανσέρ της Μονής.

Έκτο κεφάλαιο: Στο αρχονταρίκι της Μονής Βατοπεδίου

“Αποκλείεται να είναι ορθόδοξος ο συγγραφέας”, είπε ο μοναχός που με υποδέχτηκε στο αρχονταρίκι της Μονής Βατοπεδίου, αφού άρχισε να ξεφυλλίζει τον δεύτερο τόμο του ‘Κοντά στον ουρανό’ της Άνν Ραντ που άφησα πάνω στο γραφείο του. Πριν προλάβω να του απαντήσω, μονολόγησε: “Α, είναι γυναίκα και Ρωσίδα”, με την καταγωγή της να επαναφέρει πρόσκαιρα την ηρεμία στο πρόσωπό του, η οποία χάθηκε ξανά όταν στις τελευταίες σελίδες του μυθιστορήματος είδε τους τίτλους άλλων βιβλίων των ίδιων εκδόσεων, οι οποίοι τον έκαναν να με ρωτήσει θυμωμένος: “Δεν πιστεύω να διαβάζεις και ψυχολογικά θρίλερ”;

Με κέρασε νερό, τσίπουρο και λουκούμια -κέρασμα που δέχτηκα σε κάθε μία από τις τρεις Μονές που επισκέφθηκα- και μ’ άφησε να περιμένω έναν άλλο μοναχό για να κανονίσει τα της διαμονής. Όσο περίμενα, συνειδητοποίησα πως οι πέντε Ρώσοι που είχαν παραγγείλει Stolichnaya στην Ουρανούπολη κάθονταν σ’ ένα τραπέζι δίπλα μου, συνομιλώντας μ’ έναν συμπατριώτη τους ιερέα, πίνοντας τσίπουρο αυτή τη φορά.

Στο αρχονταρίκι μπήκε ένας μελαχρινός, σγουρομάλλης μοναχός με γυαλιά και μόλις τον χαιρέτησα λέγοντας ‘καλησπέρα’ -και όχι ‘ευλογείτε’ όπως θα μάθαινα

στη συνέχεια πως είναι ο πρέπων χαιρετισμός μεταξύ των ανθρώπων, μοναχών και μη, εντός του Όρους- μου έδειξε μια πόρτα στο βάθος της αίθουσας και μου είπε να κατευθυνθώ προς τα εκεί. Άνοιξα την πόρτα και από τη θέα του παχιού, απάτητου χαλιού που κείτονταν κατά μήκος του διαδρόμου του διαμερίσματος που μόλις είχα μπει, άρχισα να υποψιάζομαι πως ο μοναχός με είχε στείλει σε λάθος δωμάτιο.

Έκανα μερικά ακόμα βήματα κι έφτασα σ' ένα σαλόνι στα δεξιά του διαδρόμου. Στο κέντρο του υπήρχε ένα οβάλ τραπέζι από γυαλιστερό ξύλο, το οποίο ήταν στολισμένο με λουλούδια και μια μεγάλη γαβάθα γεμάτη κάσιους. Αριστερά και δεξιά του σαλονιού υπήρχαν άλλες δύο πόρτες. Από τη δεξιά φαινόταν ένα διπλό κρεβάτι στρωμένο με πάπλωμα κι ένα χρυσό σταυρό πάνω από το προσκεφάλι, ενώ η αριστερή ήταν κλειστή. Έφυγα από το δωμάτιο όσο πιο γρήγορα και αθόρυβα μπορούσα, αφού προφανώς δεν προοριζόταν για μένα και γύρισα στην αρχική μου θέση έξω από το αρχονταρίκι.

Σε χρόνο μικρότερης διάρκειας από αυτόν της παραμονής μου στο διαμέρισμα, ένας μοναχός που κρατούσε στο αριστερό χέρι ένα υγρό για τα τζάμια, μπήκε και βγήκε από την ίδια πόρτα λέγοντας πως κάποιος είχε λερώσει το χώρο μουρμουρίζοντας εκνευρισμένος λέξεις που αν ήμουν πιο κοντά και τις άκουγα υποθέτω πως δεν άρμοζαν στο συγκεκριμένο χώρο.

Ένα λεπτό αργότερα, ένας γηραιός ιερέας με καμπούρα -που όπως θα μάθαινα κατά τη διάρκεια της αγρυπνίας επρόκειτο για μητροπολίτη νομού της Βόρειας Ελλάδας-, ένα τεράστιο χρυσό σταυρό να κρέμεται από το λαιμό του και μια κουστωδία πέντε ατόμων, μπήκε στην αίθουσα έξω από το αρχονταρίκι. Ο μοναχός που με κέρασε τα λουκούμια, ένας προσκυνητής κι άλλοι τέσσερις μοναχοί που δεν είχα έρθει σ' επαφή μαζί τους, τον υποδέχτηκαν φιλώντας του το χέρι και τον οδήγησαν στο δωμάτιο που δεν έπρεπε να είχα μπει.

Πλησίασα ατάραχος τον μοναχό που μου είχε δείξει το λάθος δωμάτιο και τον ρώτησα για τα της διαμονής μου. Αφού έδειξε να μην με θυμάται, κράτησε τα στοιχεία μου, μού έδωσε ένα χαρτάκι με το νούμερο τουωματίου που θα κοιμόμουν το βράδυ και είπε πως αν συνέβαινε οτιδήποτε θα έπρεπε να καλέσω το '200', το τηλέφωνο εκτάκτου ανάγκης της Μονής.

Ο ασφαλτωμένος δρόμος, σ' αντίθεση με τους χωματόδρομους στο υπόλοιπο Όρος, που συνάντησα ένα χιλιόμετρο πριν τις Καρυές είναι το μόνο πράγμα που μ' έκανε να αντιληφθώ ότι πλησίαζα στην πρωτεύουσα, αφού σχετική πινακίδα δεν είχα συναντήσει στα τελευταία πέντε χιλιόμετρα. Η Σκήτη του Αγίου Ανδρέα, η οποία ανήκει στη Μονή Βατοπεδίου, βρίσκεται στα αριστερά του δρόμου, λίγο πριν την κεντρική πλατεία της περιοχής και δεν έχει να ζηλέψει εξωτερικά τίποτα από τις Μονές. Ο ιερομόναχος του αρχονταρικού από τον οποίο ζήτησα φιλοξενία, με οδήγησε σ' ένα δωμάτιο με εικοσιπέντε κρεβάτια και μία ξυλόσομπα στη μέση. Μου παραχώρησε ένα κρεβάτι στο δυτικό μέρος του χώρου, ενώ σε ακριανά κρεβάτια ήταν ξαπλωμένοι οι τέσσερις άνθρωποι που βρίσκονταν ήδη εκεί.

“Θα εξομολογηθείς”; με ρώτησε ο ιερέας. Πριν προλάβω να επεξεργαστώ την ερώτηση, του απάντησα θετικά και συνέχισε: “είσαι έτοιμος”; “Τις μέρες που είμαι εδώ τρώω τα νησίσιμα φαγητά που προσφέρονται στις μονές. Πιο πριν...”. Με διέκοψε πριν ολοκληρώσω τη φράση μου λέγοντας “δεν εννοώ αυτό”. Έμεινα να τον κοιτάζω με αμηχανία αφού δεν καταλάβαινα τι άλλο θα μπορούσε να εννοεί όταν μιλούσε για προετοιμασία. “Πόσων ετών είσαι”; με ρώτησε και μόλις του

απάντησα “32” συνέχισε: “Έχεις χωρίσει τη ζωή σου σε τέσσερις οκταετίες και έχεις σκεφτεί τι έκανες σε κάθε μία από αυτές”; Στο νεύμα που του έκανα σηκώνοντας ελαφρά το κεφάλι, μου είπε πως δεν είμαι έτοιμος για εξομολόγηση και μ’ άφησε να τακτοποιηθώ στο δωμάτιο.

Ένατο κεφάλαιο: Γύρω από την ξυλόσομπα

Οι φλόγες απειλούσαν να βγουν από το τζάμι της ξυλόσομπας. Τέσσερα ζευγάρια παλάμες που κατέληγαν σε σώματα που κάθονταν σε άσπρες, πλαστικές καρέκλες, έπαιρναν στα αφήφιστα την απειλή και παρέμεναν στραμμένα προς αυτές. Στην επιστροφή από την Τράπεζα που ακολούθησε τον Εσπερινό, το χιόνι είχε αρχίσει να στρώνει το πλακόστρωτο προαύλιο της Σκήτης και τα χέρια μας είχαν παγώσει τόσο, που μου πήρε ένα τέταρτο να καταλάβω πως μια ακίδα ενός από τα κούτσουρα που είχα αφήσει πλάι στην ξυλόσομπα, είχε καρφωθεί στον δεξί μου παράμεσο.

Με τον αντίχειρα και τον δείκτη του αριστερού μου χεριού έβαζα στο στόμα μου το τελευταίο κομμάτι καρυδόπιχας, που βρισκόταν πάνω στην σόμπα σ’ ένα φύλλο αλουμινόχαρτο, το οποίο μας είχε αφήσει ο πέμπτος παρευρισκόμενος στο δωμάτιο, που ήταν πλέον κουκουλωμένος κάτω από την κουβέρτα του κρεβατιού του. Ο πενηντάρης που άκουγε Τερλέγκα στο Βατοπέδι και νωρίτερα υπερηφανευόταν πως παρά τη χαμηλή θερμοκρασία έκανε τη διαδρομή Βατοπέδι-Καρυές με κοντομάνικο κι όσοι μοναχοί τον είδαν στο δρόμο έκαναν το σταυρό τους, ένας Χανιώτης που είχε έρθει για την οικοδομική συντήρηση της Σκήτης, ένας συνταξιούχος από το Αμύνταιο κι εγώ, αρχίσαμε να συζητάμε για το πόσο θα ταίριαζε στην περίπτωση να είχαμε μια χούφτα κάστανα και να τα ψήναμε στη φωτιά. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, τα κάστανα έγιναν χωριάτικα λουκάνικα και φέτα με μπούκοβο που τα συνόδευε ένα караφάκι ούζο. Λίγο πριν κάποιος από την ομήγυρη σηκωθεί να πάει μέχρι την πλατεία της πρωτεύουσας του Όρους, πεντακόσια μέτρα από τη Σκήτη, όπου υπήρχαν μαγαζιά που πουλούσαν όλα όσα είχαμε φανταστεί, ο συνταξιούχος νταλικέρης από το Αμύνταιο, νιώθοντας πως ήδη είχαμε αμαρτήσει, έβαλε τέλος στο ονειρικό φαγοπότι. Άρχισε να μας μιλά για τη φορά που η Παναγία εμφανίστηκε μπροστά του σαν όραμα, δύο μήνες αφότου είχε πέσει σε κώμα, μετά από ένα τροχαίο στην Εθνική και για το ότι επισκέπτεται κάθε δύο μήνες το Όρος για να την τιμήσει.

“Είμαι ανάξιος ν’ αναφέρω το όνομά της”, είπε κομπιάζοντας στο τέλος της αφήγησής του, με την πείνα μας να αποτελεί πλέον μια ξεχασμένη ανάγκη και κατευθύνθηκε προς την ανατολική γωνία του δωματίου που βρισκόταν το κρεβάτι του. Οι υπόλοιποι κινηθήκαμε προς τα άλλα τρία σημεία του ορίζοντα και φτάνοντας στα κρεβάτια μας σκεπαστήκαμε μέχρι τον λαιμό. Λίγες ώρες πριν αντικρίσω για τελευταία φορά την αυγή στο Όρος, άνοιξα τα μάτια. Η σόμπα είχε σβήσει και η θερμοκρασία είχε πέσει τόσο που δεν θα μπορούσα να ξανακοιμηθώ αν δεν έσερνα μέχρι τη μέση μου, με τα δύο μεγάλα δάχτυλα του δεξιού μου ποδιού, μια διπλωμένη κουβέρτα που βρισκόταν στο κάτω μέρος του κρεβατιού. Σκεπάστηκα και όσο παρακαλούσα από μέσα μου κάποιος ν’ ανάψει την ξυλόσομπα, έκλεισα ξανά τα μάτια.

Μέχρι να με πάρει ο ύπνος, φαντάστηκα τον εαυτό μου κάτω από τα ράσα του παιδιού με το χνούδι στα μάγουλα, στο στασίδι της Μονής Βατοπεδίου και εκείνο να διπλώνει τα ρούχα μου και να τα βάζει στην τσάντα, αφού λίγες ώρες μετά το ξημέρωμα θα ξεκινούσε το ταξίδι της επιστροφής για τον, εκτός του Όρους, κόσμο. Στο Άγιο Όρος, το ημερολόγιο έγραφε 18 Δεκεμβρίου και ίσα που θα προλάβαινα να κάνω αλλαγή του χρόνου στην Αθήνα.

ΠΗΓΗ: vimaorthodoxias.gr